

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

Varianta 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. Ocupația militară otomană a Principatelor a fost de scurtă durată. Sub presiunea Marii Britanii și a Franței, Imperiul otoman și reprezentanții boierilor români au ajuns în 1822 la o înțelegere prin care se menținea suzeranitatea otomană, [...] reinstaurându-se domnii pământenii în Țara Românească și Moldova. [...] Dorința noilor domni [...] Grigore Ghica (1822-1828) al Țării Românești și Ioan Sandu Sturdza (1822-1828) al Moldovei de a-și extinde prerogativele puterii, le-a atras opoziția boierilor care doreau puteri sporite doar pentru ei. Drept urmare, îndelungatul conflict dintre domnitori și boieri a continuat și în perioada post-fanariotă.

O altă problemă nerezolvată se referea la rolul Rusiei. Noul țar, Nicolae I [...], era hotărât să apere cu orice preț interesele Rusiei în Principate; în 1826 el l-a silit pe sultanul turc să semneze Convenția de la Akkerman. Prevederile acesteia reafirmau prerogativele Rusiei ca *putere protectoare* [...]. Guvernul rus părea decis să scoată complet Principatele de sub suzeranitatea otomană. Drept urmare, a solicitat domnilor și boierilor să elaboreze un regulament general, în scopul reorganizării, pe plan intern, a administrației politice și a vieții economice.

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. Anii de domnie personală a lui Gheorghe Bibescu (1842-1848) au fost productivi și sugestivi în privința a ceea ce a intenționat să facă pentru a aduce Țara Românească mai aproape de standardele europene de civilizație. Acceptând ideea că prosperitatea unei națiuni depinde de comerț, a luat măsuri pentru a îmbunătăți drumurile, ce se aflau într-o stare dezastruoasă, s-a străduit să elimine tarifele vamale ce mai existau între Țara Românească și Moldova, acțiune care, în consecință, ar fi condus la o uniune vamală și la o inevitabilă apropiere politică între cele două Principate. Bibescu a încercat să protejeze interesele economice ale țării, [...] cerând cu insistență guvernului otoman acordul pentru o creștere a taxelor de la 3% la 5% la bunurile manufacturate de import.

Cu toate că a fost puternic preocupat de educație, soluția sa de rezolvare a înapoierii culturale, așa cum o numea el, s-a deosebit substanțial de planurile generației mai tinere de boieri liberali. În loc să sporească rolul limbii române [...] a propus introducerea limbii franceze ca limbă de predare în învățământul secundar și liceal [...].

(K. Hitchins, *Românii 1774-1866*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la comerț. **2 puncte**
3. Menționați cele două *Principate* la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnitorul este preocupat de domeniul educației. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice la care participă românii în perioada 1801-1864, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de România în relațiile internaționale din perioada 1881-1918. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

Rușii au acceptat încheierea unui armistițiu cu România, semnat la Moscova, abia la 12 septembrie 1944. S-a numit „Convenția de armistițiu între România și Națiunile Unite“ [...]: România era socotită un stat învins și nu unul care a ieșit de bunăvoie din lupta contra aliaților; țara era obligată să întrețină o armată sovietică de ocupație [...]; uriașe despăgubiri de război trebuiau plătite URSS, vreme de două decenii, ca preț al daunelor produse de armata română pe frontul de răsărit, al reluării în 1941 a ținuturilor ocupate de ruși în 1940 etc.; granița între România și URSS s-a fixat pe Prut, Basarabia, Herța și nordul Bucovinei fiind din nou ocupate; în schimb, s-a anulat *dictatul* de la Viena, Transilvania cedată în 1940 trecând sub administrația provizorie a Armatei Roșii; România trebuia să participe la lupta contra Germaniei cu 12 divizii. [...]

După 23 august 1944 s-au format unele guverne din militari și specialiști, conduse de generalii Constantin Sănătescu și Nicolae Rădescu. În ele, sub amenințarea sovietică, au fost treptat introduse elemente comuniste [...]. În august 1944, [...] Partidul Comunist Român avea câteva sute de membri, pentru ca în 1947 numărul lor să fie deja de circa 800 000. [...] Ei erau, totuși, o minoritate în cadrul națiunii române. Restul era compensat de trupele sovietice. Astfel, regele Mihai I a fost obligat la 6 martie 1945 să-l accepte în fruntea guvernului controlat de comuniști pe dr. Petru Groza [...]. Două gesturi ale guvernului Petru Groza păreau să-i câștige, măcar în parte, încrederea opiniei publice, a populației sărace, anume preluarea oficială de către autoritățile române (de la ruși) a controlului asupra nordului Transilvaniei și înfăptuirea unei reforme agrare [...].

Pe de altă parte însă, guvernul Petru Groza, impus de sovietici, a oprit libertatea presei, a „curățat“ aparatul de stat de elemente „burgheze“, a organizat lagăre de deținuți politici [...]. Regele Mihai I, în colaborare cu guvernele SUA și Angliei, a luat măsuri de protest și a intrat chiar într-o „grevă regală“, după august 1945, refuzând să semneze decretele și legile.

(I. A. Pop, *Scurtă istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul guvernului *impus de sovietici* și o acțiune desfășurată de acest guvern, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la regele Mihai I. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la *Convenția de armistițiu între România și Națiunile Unite*, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia regimul comunist din România utilizează practici politice totalitare în perioada 1965-1980. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc extracarpatic în secolele al XIII-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- menționarea a două autonomii locale atestate în spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolul al XIII-lea;
- precizarea unei acțiuni diplomatice la care participă românii din spațiul extracarpatic în secolul al XIV-lea și menționarea a două aspecte referitoare la aceasta;
- prezentarea unei acțiuni militare desfășurate de reprezentantul unei instituții centrale din Moldova în relațiile internaționale din secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea unei instituții centrale din Țara Românească în secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.